Arhitectul Gabriel Cristea (1931-1998)

Formarea şi debutul profesional

Gabriel Cristea s-a născut în anul 1931, în Bucureşti, și moare tot aici, în 1998. După absolvirea Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” în 1957, a început ca arhitect stagiar la ICSOR, apoi s-a apropiat rapid de activitatea didactică: în 1959 devenea asistent la Institutul de Arhitectură din Bucureşti. Studiul său de doctorat pe tema „Proiectare şi construcţii de gări aeriene” datează din 1972. În paralel cu activitatea didactică, Cristea colabora din ce în ce mai mult cu arhitectul Cezar Lăzărescu şi cu echipa acestuia, devenind unul dintre colaboratorii apropiaţi în proiecte de anvergură. Din 1981 până în 1989 a fost decan al institutului de arhitectură, ceea ce arată recunoaşterea academică importantă de care s-a bucurat.

Activitatea profesională – proiecte, concursuri, colaborări

Arhitectul Gabriel Cristea a avut o activitate profesională diversificată: a lucrat la ansambluri turistice (hoteluri, staţiuni), clădiri instituţionale (aeroport, ambasade), proiecte internaţionale, dar şi concursuri de urbanism/sistematizare. Colaborarea cu Cezar Lăzărescu i-a permis să participe la lucrări reprezentative pentru arhitectura românească din anii ’60-’80.

Concursuri de urbanism şi sistematizare

În decursul carierei, Arhitectul Gabriel Cristea a participat la numeroase concursuri de planificare urbană şi sistematizare, obţinând distincţii importante:

- Menţiune la Sistematizare Mamaia Litoral (1957)
- Premiul II la Sistematizare Piaţa şi Teatru Craiova (1958)
- Premiul I la Sistematizare Piaţa Unirii din Iaşi (1958)
- Premiul II la Sistematizare Piaţa Civică Ploieşti (1959)
- Premiul III la Sistematizare Piaţa Unirii Bucureşti (1959)
- Premiul I la Sistematizare Centru cultural-administrativ Timişoara (1962)
- Premiul I la Sistematizarea unui cartier de locuit (1964)
- Premiul III + menţiune la Sistematizare Piaţa Unirii Focşani (1967)
- Menţiune la Sistematizare staţiune Midia (1969)
- Premiul I la Sistematizare centrul civic Hunedoara (1971)

Aceste rezultate arată implicarea sa semnificativă în domeniul urbanistic, ceea ce completează imaginea sa dincolo de proiectarea de clădiri.

Proiecte semnificative

Mai jos urmează o listă de proiecte pe care Gabriel Cristea le-a avut în portofoliu. Este o listă selectivă, în sensul că sursa declară „Listă selectivă de lucrări” – dar cuprinde toate lucrările semnalate în documentul „In Memoriam…” al UAUIM:

- Restaurantul „Albatros”, Mamaia (1958)
- Ansamblu hotelier de aproximativ 10.000 de paturi, Mamaia (1960)
- Blocuri locuinţe, zona Gării de Est, Bucureşti (1961)
- Cartiere de locuinţe: Cartierul Jiului, Bucureşti (circa 1960-66)
- Complex locuinţe „Circus” (zona Circ), Bucureşti
- Şcoală cu 24 de clase, Bucureşti (1967)
- Noul sediu al Facultăţii de Hidrotehnică, Bd. Lacul Tei, Bucureşti (1972)

- Aeroportul Internaţional Bucureşti-Otopeni (1968-1970) – co-echipă cu Lăzărescu, distins cu premiu UAR 1969
- Palatul Adunării Populare din Khartoum, Sudan (1978) – echipă Lăzărescu/ Cristea/ Gheorghiu/ Tureanu
- Palatul Sporturilor şi Culturii (Bucureşti) – premiul Uniunii Arhitecţilor 1975
- Ambasada Chinei, Bucureşti (1977)
- Ambasada României, Beijing (1977)
- Biblioteca Naţională (aliniere în echipă)
- Turnul de Televiziune (1981) – echipă Lăzărescu/ Cristea

Aşadar, viaţa sa profesională acoperă proiecte de scară largă, care se remarcă prin funcţiune publică, reprezentativă, urbană şi diplomatică.

Stilul, valorile şi modul de lucru

Arhitectul Gabriel Cristea a dezvoltat o viziune arhitecturală care îmbină principiile modernismului – claritate a volumului, funcţionalitate, ritm în faţadă – cu cerinţele contextului românesc al epocii socialiste, dar şi cu exigenţele internaţionale (în proiecte diplomatice şi externe). Colaborarea constantă cu Cezar Lăzărescu l-a plasat într-o zonă de arhitectură instituţională, reprezentativă, unde tema **reprezentării** este la fel de importantă ca cea a **funcţiunii**. În atelierul său, accentul s-a pus pe rigoare, pe proporţie, pe dialogul volumului cu mediul construit şi pe integrarea funcțională în context urban. Din mărturiile colegilor săi, Cristea era apreciat ca profesor dar şi ca proiectant dedicat: „Profesor al institutului nostru pe parcursul a peste 30 de ani, domnul profesor Gabriel Cristea a reprezentat pentru colegi, colaboratori sau studenţi un model cultural aparte.”

Moştenirea şi influenţa
Moştenirea lui Gabriel Cristea poate fi apreciată prin două direcţii majore: prima, cea a lucrărilor efectiv proiectate – care rămân în patrimoniul arhitectural al României (şi nu numai); a doua, cea didactică – formarea generaţiilor de arhitecţi, influenţa sa ca profesor şi decan, implicarea în elaborarea de lucrări teoretice („Arhitectura locuinţei contemporane”, 1973; „Arhitectura românească contemporană”, 1972) şi prezenţa sa în publicaţii de specialitate.

Prin portofoliul său – ansambluri turistice, locuinte colective, aeroport, sedii diplomatice, urbanism – Cristea a demonstrat versatilitatea şi adaptabilitatea la tipologii diferite, ceea ce îl plasează ca un actor important în procesul de modernizare a spaţiului construit al României postbelice.